

РЕШЕНИЕ

№ 1457

гр. София, 01.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на петнадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Ралица Димитрова
Кристина Филипова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Ралица Димитрова Въззивно гражданско дело
№ 20221000501844 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на „ДЗИ-Общо застраховане“ АД срещу решение № 15/16.03.2022г. на ОС- Враца, постановено по т.д. № 81/21г. в частта, в която е уважен иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ за сумата от 40 000 лв. за обезщетение за неимуществени вреди и иск по чл.497, ал.1 от КЗ за присъждане на законна лихва.

Жалбоподателят поддържа, че неправилно, незаконосъобразно, необосновано и в противоречие със събраните доказателства е определен завишен размер на обезщетението за неимуществени вреди. Нарушен е принципът на справедливостта и не е съобразено ППВС № 4/68г., както и задължителните указания, дадени с него. С присъденото обезщетение не е постигнат справедлив баланс между претърпените вреди и паричното измерение на нуждата от обезвреда. Съдът не е изложил съображения, обосноваващи такъв висок размер на обезщетението за неимуществени вреди.

Затова моли въззивния съд да отмени първоинстанционното решение в обжалваната от него част и да постанови друго, с което да отхвърли предявените иски.

Д. Д. в депозиран писмен отговор и в писмена молба, депозирана преди съдебно заседание, чрез процесуалния си представител оспорва жалбата. Счита първоинстанционното решение за правилно, законосъобразно и справедливо в обжалваната част от застрахователя.

Съдът след като обсъди събраните по делото доказателства в първоинстанционното и въззивно производство по реда на чл.235 от ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

ОС-Враца е сезиран с искиове по чл.432, ал.1 от КЗ за присъждане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, както и чл.497, ал.1 от КЗ за присъждане на законна лихва. В исковата молба ищецът Д. Д. твърди, че на 26.12.2020г. около 9.15ч. на път II-15- Враца – Оряхово, км.22+250 е настъпил пътен инцидент, при който лек автомобил „Фолксваген Голф“ с рег. № *****, управляван от Е. Д., е нарушил правилата за движение, навлязъл е в насрещното движение и е ударил насрещно движещия се лек автомобил „Опел Вектра“ с рег. № *****, управляван от него. За ПТП е съставен Констативен протокол с пострадали лица на 07.01.2021г. и е образувано ДП № 11114/26.12.2020г. на РУ на МВР- гр. Враца. В следствие на инцидента ищецът е пострадал тежко, който е управлявал МПС с поставен обезопасителен колан. Той е транспортиран в МБАЛ „Христо Ботев“ АД, където е хоспитализиран за времето от 26.12.2020г. до 31.12.2020г. в Клиника по ортопедия. От удара е получил фрактура на десния ацетабулум с отделяне на костен фрагмент от долния му ръб и фрактура на 6-7 десни ребра по средна аксиларна линия. На 26.12.2020г. е извършена мануална репозиция на получената фрактура. След изписването е продължил лечението си в домашни условия, като му е предписан постелен режим. Препоръчано му е за период от един месец да извършва минимални движения и да не се натоварва. Към момента ищецът не може да става сам от леглото и е неподвижен. Всяко негово движение е изключително болезнено и предизвиква затруднения, тъй като фрактурите не подлежат на гипсова имобилизация. Това е наложило да получава грижи от близките си за елементарни битови и физиологични нужди. Към момента ищецът изпитва постоянни болки при дишане, трудно спи и лесно се изморява. Пътният инцидент и травмите са се отразили психически на Д. Д.. Страда от безсъние и се налага да употребява обезболяващи и сънотворни медикаменти. Потиснат е, лесно раздразнителен,

оплаква се от понижено настроение, нарушения на паметта и вниманието, нежелание да разговаря с хора, цялостна отпадналост на организма, изживява тежко факта, че трябва да ангажира близките си. Във връзка с инцидента ищецът е направил разходи от 50 лв. за заплащане на специализиран медицински транспорт при изписването му от болничното заведение.

Водачът Е. Д. е имала валидна застраховка „Гражданска отговорност“ при ответника за периода 16.10.2020г. до 15.10.2021г. С молба от 24.02.2021г. е поискал от ответното дружество да му заплати обезщетение за неимуществени вреди, но такова не е изплатено. Затова ищецът моли съда да го осъди да му заплати обезщетение за неимуществени вреди в размер на 60 000 лв. , в едно със законната лихва от 24.02.2021г. до окончателното изплащане на сумата, както и 50 лв. обезщетение за имуществени вреди в едно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното им изплащане. Претендира разноски.

Ответникът в депозиран писмен отговор в срока по чл.131 от ГПК заявява, че оспорва исковете по основание и размер. Оспорва застрахованият при него водач да е осъществил противоправно поведение, което да е в причинна връзка с вредоносния резултат. Вина за настъпване на ПТП има и ищецът. Прави възражение за съпричиняване на вредите от негова страна, тъй като водач на лек автомобил „Опел Вектра“ е допринесъл за настъпване на пътния инцидент и е пътувал без поставен предпазен колан. Счита размера за обезщетение за неимуществени вреди за завишен. Оспорва иска за имуществени вреди като излага, че приложената фактура за транспорт е от 08.01.2021г., а ищецът е изписан на 31.12.2020г. Фактурата е издадена от ЕТ „Светива- В. В.“, Денонощни погребални услуги. Оспорва иска за лихва върху главницата.

Безспорно е, че на 26.12.2020г. е настъпило описаното в исковата молба ПТП. За него са съставени писмени документи, изходящи от компетентните органи – констативен протокол за ПТП с пострадали лица.

Не се спори, че с влязло в сила решение № 107/30.11.2021г. на Районен съд- Враца, постановено по н.д. № 986/21г. по чл.78а от НК, Е. И. Д. е призната за виновна за ПТП, станало на 26.12.2020г., при което е пострадал ищецът.

Не се спори, че за лек автомобил „Фолксваген Голф“ с рег. № *****

е имало застраховка „Гражданска отговорност“ с ответника, валидна към датата на произшествието. Представен е регистрационен картон по застрахователна полица и справка от ГФ.

Безспорно е, че ищецът е отправил извънсъдебна претенция за заплащане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди на 24.02.2021г. като са представени писмени документи. Ответникът не е платил застрахователно обезщетение.

С оглед твърденията в исковата молба ищецът Д. Д. е представил медицински документи- епикриза, изходяща от МБАЛ „Хр. Ботев“ АД- гр. Враца за престой от 26.12.2020г. до 31.12.2020г.

По делото е приета фактура № 174/08.01.2021г., издадена от ЕТ „Светива- В. В.“ във връзка с претендираните имуществени вреди.

В хода на съдебното дирене е допусната медицинска експертиза, изготвена от вещо лице лекар ортопед- травматолог. След личен преглед на ищеца са описани травматичните увреждания, получени от ищеца: закрито счупване на дясната ставна ямка на таза с отделяне на костен фрагмент от долния му ръб и счупване на 6то и 7мо десни ребра по една линия. За уврежданията е проведено медикаментозно лечение, както и закрито наместване на счупения ацетабулум. За период от един месец ищецът е изпитвал болки. За в бъдеще той ще търпи такива в областта на дясната тазобедрена става при промяна на времето и при физическо претоварване. За счупените ребра е възможно пълно възстановяване. Оздравителният процес е бил 2-3 месеца, а по отношение на счупената ставна ямка е 5-6 месеца. Тя не може да бъде напълно възстановена. Има трайни последици за здравословното състояние на ищеца, които са във връзка със счупената ставна ямка- по- бързо развитие на артрозни изменения. Няма белези по тялото на ищеца. Той не е бил подлаган на оперативна интервенция. В съдебно заседание вещото лице е допълнило заключението си.

Съдът кредитира заключението като компетентно, обосновано и безпристрастно. Експертът е дал заключение въз основа на науката и професионалния опит.

По делото е допусната автотехническа експертиза, която е посочила мястото на удара, причината за настъпване на произшествието. Ищецът е бил

с поставен предпазен колан, но вещото лице е направило извод, че поради високата скорост, при която е настъпил удара, действащите инерционни сили върху тялото на пострадалия трудно може да се направи разлика в степента на получените увреждания от пострадалия, независимо дали е с колан или без колан.

Съдът кредитира заключението като компетентно, обосновано и неоспорено от страните, основаващо се на научните правила и професионалния опит на експерта.

В хода на процеса са събрани гласни доказателства.

Свидетелят Д. е съпруга на ищеца и желае да свидетелства. Тя заявява, че на 26.12.2020г. е присъствала на ПТП. Съпругът ѝ е шофирал, а тя е седяла на мястото до него. Пътували са от с. Баница към гр. Плевен. И двамата са били с поставени колани. Карали са бавно. Тя е преглеждала документи, когато ищецът е извикал : „Какво направи бе човек“ и е видяла срещу техния автомобил да лети кола. Видяла е счупването на стъклото и връхлитащата кола и след това е загубила съзнание. На следващия ден се е събудила в „Пирогов“ в шокова зала. От сина си е разбрала, че ищецът е в гр. Враца. Бил е с фрактура на таза и счупени две ребра в дясно. След престоя на ищеца в болница е бил изписан и 45 дни е бил обслужван от сина им. Д. Д. не е могъл да извършва никакви движения и да се самообслужва. Ищецът е диабетик и инсулинът му е бил поставян от синът му. След 45-50 ден пострадалият е започнал по- малко да се придвижва с патерици. Ползвал ги е до месец април и до тогава не е могъл да излиза от дома си. Към момента не е възстановен напълно. Изпитва болки в областта на фрактурата на ребрата. Не може да с навежда, да вдига тежко и не може да изминава разстояние повече от 100 м. Катастрофата се е отразила на психическото му състояние. Той все още се страхува да шофира. Започнал е да вдига високо кръвно налягане. Преди инцидента е имал хипертония и тя се е задълбочила. Повишили са се стойностите на кръвната захар.

Свидетелят Е. Д. е била водач на лек автомобил „Фолксваген Голф“ на 26.12.2020г. Пътувала в посока от с. Борован към гр. Враца. Било е малко след 9ч. сутринта. Имало е гъста мъгла и е валил дъжд. Видимостта е била лоша. В един момент е видяла фарове и след това няма спомен. Не си спомня с каква скорост се е движела. Била е сама в колата. Излязла е от

нейния автомобил, който е бил обърнат по таван. Отишла е при другия автомобил, който е бил на пътното платно. Мъжът и жената са били в него. Извадила е мъжа, който се е движел леко с нейна помощ. Бил е в съзнание. Казал е, че много го боли и се е държал в областта на ребрата. Жената е била в колата и свидетелят е помислила, че ще загуби съзнание. Дала ѝ е да пие „Фанта“. Мъжът от другата кола е бил на шофьорското място, а жената до него на предната седалка. Според свидетеля ограничението на скоростта за този пътен участък е 80 км/ч.

Съдът кредитира показанията на свидетелите като основаващи се на лични впечатления за фактите и обстоятелствата, които излагат. Тези на свидетеля Д. ги преценява при условията на чл.172 от ГПК поради близките взаимоотношения между нея и ищеца, но ги счита за достоверни и убедителни.

При така събраните доказателства първоинстанционният съд е приел като справедливо обезщетение за неимуществени вреди в размер от 40 000лв.

Не е приел за основателно възражението за съпричиняване. Отхвърлил е иска за неимуществени вреди до пълния предявен размер и изцяло този за имуществени вреди. Решението е влязло в сила в отхвърлителната част.

Пред настоящата инстанция нови доказателства не са ангажирани.

При така установената фактическа обстановка от правна страна съдът приема, че предмет на въззивно разглеждане е иск по чл.432, ал.1 от КЗ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди и иск по чл.497, ал.1 от КЗ, предявени при условията на обективно съединяване.

Въззивният съд се произнася служебно по валидността на първоинстанционното решение, по допустимостта му в обжалваната част, а по отношение на правилността му е обвързан от посоченото в жалбата- чл.269 от ГПК, с изключение на допуснато нарушение на императивна материалноправна норма.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо.

С прекия иск по чл.432, ал.1 от КЗ разполага увреденият от ПТП срещу причинителят на вредите и неговият застраховател. Пострадалият, или неговите близки, може да предявят иска за заплащане на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди непосредствено срещу

застрахователя по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ след спазване на изискванията на чл.380 от КЗ. Последната разпоредба задължава лицето, което иска да получи застрахователно обезщетение, да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция. Това е абсолютна положителна процесуална предпоставка за упражняване на правото на иск пред съда, предвидена в специален закон и свързана с изтичането на определен срок- чл.498, ал.3 от КЗ. Той е тримесечен и е регламентиран в чл.496, ал.1 от КЗ. Изтичането му обуславя допустимостта на претенцията. / опр. № 332/19.07.2018г. по ч.т.д. № 1614/18г., I т.о. на ВКС, опр. № 179/15.04.2019г. по ч.т.д. № 859/19г., I т.о. на ВКС/. По делото не се спори, а и от доказателствата се установява, че ищецът е отправил писмена претенция към въззивника. В тримесечният срок застрахователят не е платил. С оглед на това следва да се приеме, че предявения иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ е допустим.

Застрахователят по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ по смисъла на чл.465 от КЗ отговаря за чужди виновни действия и по характер отговорността му е гаранционно – обезпечителна.

Той има задължението да покрие, в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума, отговорността на застрахования за причинените от него вреди на трети лица, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие.

За да се ангажира отговорността на дружеството- застраховател е необходимо да са налице предпоставките на чл.45 от ЗЗД по отношение на застрахования при него. В тежест на ищеца е да докаже наличието им с всички допустими доказателствени средства, както и съществуването на валидна задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ между деликвента и ответника- застраховател.

По делото не се спори, че гражданската отговорност за водача на лек автомобил „Фолксваген Голф“ е била застрахована при въззивника-застраховател. Застраховката е била валидна към момента на настъпване на произшествието. Жалбоподателят не оспорва механизма на настъпилото ПТП. Влязлото в сила решение по чл.78а от НК, с което виновния водач Ел. Д., деликвент е призната за виновна за ПТП, настъпило на 26.12.2020г., има характер на присъда. Тя е задължителна за съда на основание чл.300 от ГПК

относно противоправността на деянието, извършителя му и неговата вина. С приетото заключение на автотехническата експертиза и наличието на влязло в сила решение, следва да се приеме, че са настъпили предпоставките от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, поради което застрахователят е пасивно материално и процесуално легитимиран да отговаря по предявения иск.

Пред въззивния съд се спори по отношение на размера на обезщетението за неимуществени вреди като жалбоподателят счита, че то не е справедливо с оглед претърпените вреди.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост- чл.52 от ЗЗД. Справедливостта не е абстрактно понятие. То включва обсъждането на обективни критерии, свързани с вида на уврежданията, начина на настъпването им, наличието на остатъчни поражения от тях, от които да няма лечение, прогноза за бъдещото здравословно състояние на увредения, неговата възраст и влошаване на здравословното му състояние, наличие на загрозяване и белези/ПП № 4/23.12.1968г. на ВС/. На основание чл.154 от ГПК всяка страна има задължението да докаже всички факти, от които черпи за себе си благоприятни правни последици. В това се състои тежестта на доказване. Затова ищецът е длъжен да докаже, при пълно и главно доказване и с всички допустими и относими доказателства, претърпените от него болки и страдания. Допуснатата комплексна експертиза в медицинската ѝ част, е посочила получените от ищеца травми: закрито счупване на дясната ставна ямка на таза с отделяне на костен фрагмент от долния му ръб и счупване на 6то и 7мо десни ребра по една линия. Възстановителният период за всяка отделна травма е различен според медицинската експертиза като най-продължителен е този на фрактурата на дясната ставна ямка с отделяне на костен фрагмент – 6 месеца. Счупването на ребрата е отнела 2-3 месеца за възстановяване. Поради което следва да се приеме, че общо възстановителният и оздравителен период при ищеца е бил 6 месеца. Болничният му престой, непосредствено след инцидента, е 5 дни. Травматичните увреди, които е получил Д. Д. са средни телесни повреди като по своя медикобиологичен характер те са предизвикали временно разстройство на здравето неопасно за живота му. Те са предизвикали трайно затруднение на движенията на десния долен крайник за период от 5-6

месеца. Травмите на ищеца са предизвикали сериозен битов дискомфорт, създали са му затруднения в обичайния начин на живот и в движението му. Той се е нуждаел от чужда помощ и грижи. Първоначално е бил на постелен режим, като след 45-50 ден е започнал да ползва помощни средства за придвижване- патерици за около два месеца. Свидетелят Д. заявява, че синът им е полагал грижи за ищеца в дома им. Към настоящият момент и при извършен личен преглед на ищеца, експертът е установил значителни коксартрозни изменения в областта на фрактурата на дясната ставна ямка. Такива промени настъпват с възрастта, но при ищеца ще се развият по- бързо поради травмата на ставата. Тези промени са трайни последици, които за в бъдеще ще оказват влияние върху здравето на ищеца. Съдът при определяне на обезщетението съобрази и полученото от ищеца стресова реакция, която е обичайно състояние при пътен инцидент. Тя се изразява в страх у ищеца да шофира./ св. Д./ Съдът взе предвид, че проведеното лечение на ищеца е консервативно без оперативна намеса по отношение на травмите. Като съобрази, че ищецът Д. има добро общо здравословно състояние, неговата възраст – 60 години към момента на ПТП, нормален като продължителност възстановителен период, както и липсата на функционален дефицит на дясната тазобедрена става, наличието на трайни последици/коксартрозни изменения/ от фрактурата на дясната ставна ямка, които не застрашават, но значително влошават качеството му на живот и здравословното му състояние счита, че справедливият размер на дължимото обезщетение за неимуществени вреди е 40 000лв.

При определяне на обезщетението за неимуществени вреди съдът съобрази, че произшествието е настъпило през 2020г., икономическата конюнктура и минималната работна заплата за страната. Размерът на застрахователните лимити не може да бъде водещ и самостоятелен критерий за съда при справедливото репарирание на неимуществените вреди./ Р № 34/27.03.2020г. по т.д. № 1160/19г., II т.о на ВКС, Р № 60090/29.07.2021г. по т.д. № 1472/20г., ВКС, I т.о./. Обезщетението отразява степента на уврежданията, трайните последици от тях, ако има такива, както и други обективни факти, които са предмет на доказване и които да са доказани в хода на съдебното дирене. Определеният размер на обезщетение на ищеца от 40 000 лв. представлява 56 минимални работни заплати за страната за 2020г./710 лв. МРЗ от 01.04. 2020г./ и 27 средно месечни заплати

при 1468 лв. средно месечна работна заплата за страната за месец декември на 2020г. Определеното обезщетение е съответно на жизнения стандарт на страната към правнорелевантния момент.

Поради изложеното решението на ОС- Враца следва да се потвърди в частта, в която предявените иски по чл.432, ал.1 и чл.497, ал.1 от КЗ са уважени.

По разноските.

С оглед изхода на спора на жалбоподателят не се дължат разноски за производството пред САС.

На адв. Й. се дължи адвокатско възнаграждение в размер на 1730лв. без ДДС за въззивната инстанция на основание чл.38 от ЗАдв. и съгласно представен договор за правна защита и съдействие

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 15/16.03.2022г. на ОС- Враца, постановено по т.д. № 81/21г. в частта, в която е уважен иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ за сумата от 40 000 лв. за обезщетение за неимуществени вреди, в едно със законната лихва по иск с правно основание чл.497, ал.1 от КЗ.

В останалата част решението на ОС-Враца е влязло в сила.

ОСЪЖДА „ДЗИ- Общо застраховане“ АД, ЕИК121718407, гр. София, бул. „Витоша“ № 89Б да заплати на адв. Г. Й., гр. ***, бул. „****“ № **, ет. *, ап.* сумата от 1730лв. /хиляда седемстотин и тридесет лева/ адвокатско възнаграждение на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗАдв. за производството пред САС.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщението до страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____